

Evropská kultura a vzdělanost II.

AHES1030

středa 10:50–12:30, místnost 302b

Mgr. Tomáš Masař, Ph.D.

tomas.masar@ff.cuni.cz

jednosemestrální kurz, 1/1

Charakteristika předmětu

Kurz navazuje na Evropská kultura a vzdělanost I.

Kulturní dějiny prošly v posledních padesáti letech zásadním vývojem pod vlivem historické antropologie a tzv. kulturního, prostorového a jazykového obratu. Kurz sleduje formování moderní evropské společnosti perspektivou nových kulturních dějin, s nimiž pracuje v několika rovinách: a) sleduje proměnu zásadních sfér evropského kulturního života (např. kniha a tištěné slovo, mobilita, vztah ke krajině, role intelektuálů), b) kulturní rozměr socio-ekonomických a politických změn (např. moderní urbanismus, kultura a revoluce), c) reflexe vývoje evropské společnosti v uměleckých proudech a směrech. Kurz nechápe kulturu jen jako sféru umění, ale jako úzce provázanou se sociálně ekonomickými, politickými a ekologickými systémy. Kurz nemá ambici poskytnout vyčerpávající přehled, ale spíše přiblížit problematiku na vybraných tématech. Kurz kombinuje přednášky se seminární formou výuky – diskuse četby, prezentace vlastního pohledu studentů na probírané problémy.

Podmínky atestace

- účast na výuce (85%)
- referát (10 minut)
- pravidelná příprava na hodinu (četba)
- ústní zkouška (seznam literatury – 5 monografií + 5 odborných článků/kapitol z kolektivních monografií)

Tematické okruhy:

- 1) **Romantismus** – literatura, umění a hudba v období romantismu
- 2) **Evropská společnost v období antropocénu** – krajina a životní prostředí
- 3) **Utváření veřejného prostoru** – kavárny, kluby, salóny, divadlo, galerie, muzea, koncerty
- 4) **Kultura tištěného slova a proměny čtení** – periodický tisk, knihy a obchod s knihami
- 5) **Sport a tělesná kultura** – rozvoj masového sportu a moderního olympismu ve společnosti 19. a počátku 20. století
- 6) **Průmyslová revoluce a její vliv na evropskou kulturu a vzdělanost** – rozvoj vědy a techniky a dopady průmyslové revoluce na umění i každodenní život – věda, technika a expertní řízení společnosti
- 7) **Urbanismus a klasická měšťanská kultura a umění 19. století** – rozvoj moderních měst a jeho dopady na život městského obyvatelstva
- 8) **Národně emancipační hnutí a národní kultura v 19. století** – hledání inspirace v lidové kultuře a tradici
- 9) **„Velké –ismy“ z přelomu 19. a 20. století** – významné umělecké a literární proudy v Evropě na konci 19. a 20. století
- 10) **Meziválečná umělecká avantgarda** – umělecká reakce na deziluzi z 1. sv. války a kulturní a myšlenkové proudy v meziválečném období.
- 11) **Sovětská kultura a její vliv na Evropu** – umělecký a intelektuální vývoj v Sovětském svazu, vytváření oficiálních kulturních směrů a proudů
- 12) **„Swinging Sixties“** – umění, kultura a proměny společnosti ve Velké Británii v 60. letech 20. století
- 13) **Zrození masové pop-kultury a proměny společnosti ve 2. polovině 20. století** – nové umělecké fenomény (film, reklama, streetart a další)
- 14) **Role intelektuálů v dějinách 20. století** – význam intelektuálních elit pro vývoj vzdělanosti a jejich role v totalitních ideologiích
- 15) **Postmoderní trendy v umění a kultuře** – vývojové trendy v posledních dekádách 20. století